

III. Generaldebatten.

Ved 16. session var regeringerne repræsenteret af et noget lavere antal ministre end året før, nemlig af 38 sammenlignet med 43 i 1967. Alle landene undtagen Finland havde udpeget deres statsministre, alle fem deres udenrigsministre. Bortset fra Island sendte ethvert af landene deres justitsministre, undervisningsministre og markedsministre. Regeringsrepræsentanterne fordelte sig med 11 på værtslandet, Norge, mens 11 kom fra Sverige, 8 fra Finland, 6 fra Danmark og 2 fra Island.

Generaldebatten førtes på grundlag af præsidierapporten og rapporten om det nordiske samarbejde i 1967. I alt deltog 39 i forhandlingen, hvoraf 12 regeringsmedlemmer. Fra Danmark havde følgende ordet i generaldebatten: statsminister Hilmar Baunsgaard, fhv. minister Ivar Nørgaard, udenrigsminister Poul Hartling, folketingsmand Henry Christensen, fhv. minister Svend Horn og fhv. minister Aksel Larsen.

Baggrunden for generaldebatten.

Om muligt i endnu højere grad end ved sessionen i Helsingfors i 1967 var det markedsspørgsmålene, som lagde beslag på generaldebatten. Den baggrund, på hvilken debatten førtes, var dog helt anderledes end sidste forår. Dengang så man frem til muligheden for, at Storbritannien ville gentage sit forsøg på at blive optaget i Fællesmarkedet, hvorefter man regnede sikkert med, at i hvert fald Danmark og Norge på ny ville gøre briterne følgeskab, og at chancerne i den nye situation ville være store for, at bestræbelserne for at opnå medlemskab denne gang ville føre til målet.

Forud for sessionen i Oslo lå ganske rigtigt Storbritanniens fornyede henvendelse til EEC om medlemskab 11. maj 1967 og tilsvarende ansøgninger fra Danmark 12. maj og fra Norge 24. juli, mens regeringen i Stockholm 28. juli blot anmodede om forhandlinger for at undersøge, om det var muligt for Sverige at deltage i udvidelsen af EEC under en form, der muliggør fortsættelse af den svenske neutralitetspolitik.

Det franske nej til Storbritannien.

Skønt fællesmarkedskommissionen i en

rapport til EECs ministerråd i slutningen af september 1967 tilrådede optagelse af samtidige forhandlinger med alle de lande, der havde søgt om medlemskab (med Sverige dog kun, hvis forhåndsdrøftelser viste, at det uden forbehold kunne godkende EECs politiske målsætning), afviste den franske præsident, general de Gaulle, i en pressekonference 27. november 1967 bestemt optagelse af Storbritannien på nuværende tidspunkt. På EECs ministerrådsmøde 19. december var de fem andre fællesmarkedlande parat til at følge kommissionens forslag om at indlede forhandlinger, men den franske udenrigsminister fastslog, at forbedringsprocessen i den britiske økonomi måtte være fuldført, førend den britiske ansøgning kunne komme i betragtning.

Benelux-landenes initiativ.

Skønt såvel briterne som de skandinaviske lande og Irland erklærede, at de ikke agtede at trække deres ansøgninger tilbage, var det indlysende, at forsøgene på at udvide EEC var strandet på den franske modstand for en periode af ubestemt varighed. Benelux-landene gjorde imidlertid 19. januar 1968 et forsøg på at holde forhandlingen gående mellem Fællesskaberne og ansøgerlandene for at hindre, at de eksisterende forskelle mellem dem uddybedes. Dette kunne efter Benelux-landenes mening ske ved 1) at etablere en forhandlingsprocedure mellem de to parter, 2) ved at de sammen drøftede en række problemer, som i princippet hørte under EEC, men hvor nærmere regler endnu ikke var fastslået, såsom Europa-patenter, Europa-aktieselskaber og spørgsmål inden for forsikringssektoren, samt 3) ved at man gennemførte fælles forholdsregler på områder, som slet ikke omfattes af Fællesskabernes aftaler. Endvidere erklærede Benelux-landene, at disse forslag, som tilsigtede at stimulere det europæiske samarbejde, ikke ville være komplette, medmindre man også forstærkede de indbyrdes forbindelser med henblik på at udvide det politiske samarbejde.

Såvel Storbritannien som Danmark og Norge svarede positivt på henvendelsen fra Benelux-landene, og regeringerne i Danmark